TEISINGUMO TEISMO (pirmoji kolegija) SPRENDIMAS

2019 m. rugsėjo 11 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Vartotojų apsauga – Vartojimo kredito sutartys – Direktyva 2008/48/EB – 16 straipsnio 1 dalis – Išankstinis grąžinimas – Vartotojo teisė į bendros kredito kainos sumažinimą, kurį sudaro likusio sutarties trukmės laikotarpio palūkanos ir išlaidos“

Byloje C-383/18

dėl *Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku* (Rytų Liublino apylinkės teismas, kurio būstinė yra Svidnike, Lenkija) 2018 m. gegužės 28 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2018 m. birželio 11 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Lexitor Sp. z o.o

prieš

Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo – Kredytowa im. Franciszka Stefczyka,

Santander Consumer Bank S.A.,

mBank S.A.

TEISINGUMO TEISMAS (pirmoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas J.-C. Bonichot, teisėjai C. Toader (pranešėja), A. Rosas, L. Bay Larsen ir M. Safjan,

generalinis advokatas G. Hogan,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

– *Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo – Kredytowa im. Franciszka Stefczyka*, atstovaujamos *radcowie prawni* P. Chojecki ir P. Skurzyński ir advokatės M. Kowara,

– *Santander Consumer Bank S.A.*, atstovaujamo P. Kończal ir P. Muciek ir *radca prawny* J. Wojnarowska,

– *mBank S.A.*, atstovaujamo *radca prawny* A. Opalski,

* Proceso kalba: lenkų.

– Lenkijos vyriausybės, atstovaujamos B. Majczyna,

– Ispanijos vyriausybės, atstovaujamos S. Jiménez García,

– Europos Komisijos, atstovaujamos A. Szmytkowska, G. Goddin ir C. Valero,

susipažinęs su 2019 m. gegužės 23 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2008 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/48/EB dėl vartojimo kredito sutarčių ir panaikinančios Tarybos direktyvą 87/102/EEB (OL L 133, 2008, p. 66) 16 straipsnio 1 dalies išaiškinimo.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant tris ginčus: *Lexitor Sp. z o.o* (toliau – *Lexitor*) su atitinkamai *Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo – Kredytowa im. Franciszka Stefczyka* (toliau – SKOK), *Santander Consumer Bank S.A.* (toliau – *Santander Consumer Bank*) ir *mBank S.A.* (toliau – *mBank*), dėl bendros vartojimo kreditų kainos sumažinimo dėl išankstinio jų grąžinimo.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

Direktyva 87/102/EEB

3 1986 m. gruodžio 22 d. Tarybos direktyvos 87/102/EEB dėl valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su vartojimo kreditu, suderinimo (OL L 42, 1987, p. 48; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 15 sk., 1 t., p. 326), kuri nuo 2010 m. birželio 11 d. buvo panaikinta ir pakeista Direktyva 2008/48, 8 straipsnyje buvo numatyta:

„Vartotojas turi teisę įvykdyti savo įsipareigojimus pagal kredito sutartį nesibaigus sutartyje numatytam laikui. Tokiu atveju pagal valstybių narių nustatytas taisykles vartotojas turi teisę į atitinkamą bendros kredito kainos sumažinimą.“

Direktyva 2008/48

4 Direktyvos 2008/48 7, 9 ir 39 konstatuojamosiose dalyse nurodyta:

„(7) Siekiant sudaryti palankesnes sąlygas gerai veikiančios vidaus rinkos vartojimo kreditų srityje kūrimuisi, būtina numatyti suderintą Bendrijos sistemą keliose pagrindinėse srityse. Atsižvelgiant į nuolat besiplečiančią vartojimo kreditų rinką ir augantį Europos piliečių mobilumą, į ateitį orientuoti Bendrijos teisės aktai, kuriuos galima pritaikyti prie būsimų kredito formų ir kurie suteikia valstybėms narėms tinkamą jų įgyvendinimo lankstumo lygį, turėtų padėti sukurti modernią vartojimo kreditų teisės bazę.

<…>

(9) Būtinas visiškas suderinimas, siekiant užtikrinti, kad visi Bendrijos vartotojai naudotųsi aukštu ir vienodu jų interesų apsaugos lygiu, ir siekiant sukurti tikrą vidaus rinką. <…>

<…>

(39) Vartotojas turėtų turėti teisę įvykdyti savo įsipareigojimus iki kredito sutartyje sutartos datos. Visiško ar dalinio išankstinio grąžinimo atveju kreditorius turėtų turėti teisę į kompensaciją už išlaidas, tiesiogiai susijusias su išankstiniu grąžinimu, atsižvelgiant ir į bet kurias tuo būdu sukauptas kreditoriaus santaupas. Tačiau tam, kad būtų nustatytas kompensacijos apskaičiavimo metodas, būtina laikytis kelių principų. Kompensacijos kreditoriui apskaičiavimas turėtų būti skaidrus ir suprantamas vartotojams jau prieš sudarant sutartį ir bet kokiu atveju – kredito sutarties vykdymo metu. Be to, kreditoriams turėtų būti lengva taikyti apskaičiavimo metodą, o atsakingoms institucijoms turėtų būti sudarytos palankios sąlygos atlikti kompensavimo priežiūrą. <…>“

5 Šios direktyvos 3 straipsnyje nustatyta:

„Šioje direktyvoje:

a) vartotojas – fizinis asmuo, kuris sandoriuose, kuriems taikoma ši direktyva, veikia siekdamas tikslų, nesusijusių su jo užsiėmimu, verslu ar profesija;

<…>

g) bendra kredito kaina vartotojui – visos išlaidos, įskaitant palūkanas, komisinius, mokesčius ir bet kuriuos kitus su kredito sutartimi susijusius mokesčius, kuriuos reikalaujama, kad vartotojas sumokėtų, ir kurie yra žinomi kreditoriui, išskyrus mokesčius notarui; taip pat įskaičiuojamos su kredito sutartimi susijusių papildomų paslaugų išlaidos, visų pirma draudimo įmokos, jei papildomai privaloma sudaryti paslaugų sutartį siekiant gauti kreditą apskritai arba taikyti skelbiamas nuostatas ir sąlygas;

<…>“

6 Tos direktyvos 16 straipsnyje „Išankstinis grąžinimas“ numatyta:

„1. Vartotojas turi teisę bet kuriuo metu įvykdyti visus arba dalį savo įsipareigojimų pagal kredito sutartį. Tokiais atvejais jis turi teisę į bendros kredito kainos sumažinimą, kurį sudaro likusio sutarties trukmės laikotarpio palūkanos ir išlaidos.

2. Išankstinio kredito grąžinimo atveju kreditorius turi teisę į teisingą ir objektyviai pagrįstą kompensaciją už galimas išlaidas, tiesiogiai susijusias su išankstiniu kredito grąžinimu, jeigu jis atliekamas per tą laikotarpį, kuriam yra nustatyta fiksuota palūkanų norma.

Tokia kompensacija negali viršyti 1 % anksčiau grąžinamos kredito dalies, jeigu laikotarpis nuo išankstinio grąžinimo iki sutarto kredito sutarties nutraukimo datos yra ilgesnis kaip vieneri metai. Jeigu šis periodas nėra ilgesnis kaip vieneri metai, kompensacija negali viršyti 0,5 % anksčiau grąžinamos kredito dalies.

3. Kompensacijos dėl išankstinio grąžinimo negalima reikalauti<…>:

a) grąžinama pagal draudimo sutartį, kuria suteikiama kredito grąžinimo garantija;

b) kredito su galimybe pereikvoti sąskaitos lėšas atveju arba

c) jei grąžinimas atliekamas tuo laikotarpiu, kai kredito palūkanų norma nėra fiksuota.

4. Valstybės narės gali nustatyti, kad:

a) kreditorius gali reikalauti tokios kompensacijos tik tuo atveju, kai išankstinio grąžinimo suma viršija nacionalinės teisės aktuose nustatytą ribą. Ši riba negali viršyti 10 000 [eurų] per bet kurį dvylikos mėnesių laikotarpį;

b) kreditorius išimties tvarka gali reikalauti didesnės kompensacijos, jei jis gali įrodyti, kad nuostoliai, kuriuos jis patyrė dėl išankstinio grąžinimo, didesni už sumą, apskaičiuotą pagal 2 dalį.

Jei kreditoriaus reikalaujama kompensacija didesnė už jo realiai patirtus nuostolius, vartotojas gali reikalauti atitinkamo sumažinimo.

Tokiu atveju nuostoliai susideda iš skirtumo tarp pradžioje sutartos palūkanų normos ir palūkanų normos, kuria kreditorius gali skolinti rinkoje išankstinai [iš anksto] grąžintas sumas ir atsižvelgiama į išankstinio grąžinimo poveikį administracinėms išlaidoms.

5. Kompensacija neviršija palūkanų sumos, kurią vartotojas būtų turėjęs sumokėti laikotarpiu tarp išankstinio grąžinimo ir sutartos kredito sutarties pabaigos datos.“

7 Tos pačios direktyvos 22 straipsnyje „Suderinimas ir šios direktyvos privalomas pobūdis“ nurodyta:

„1. Kadangi šioje direktyvoje pateikiamos suderintos nuostatos, valstybės narės negali toliau taikyti arba priimti savo nacionalinės teisės aktų nuostatų, besiskiriančių nuo nustatytų šioje direktyvoje.

<…>

3. Valstybės narės taip pat užtikrina, kad nuostatų, kurias jos priima įgyvendindamos šią direktyvą, laikymosi negalėtų būti išvengiama dėl to, kaip suformuluojamos atitinkamų sutarčių nuostatos, visų pirma dėl išmokamų lėšų arba kredito sutarčių, kurioms taikoma ši direktyva, įtraukimo į kredito sutartis, kurių pobūdis arba tikslas suteiktų galimybę išvengti jos taikymo.“

Nacionalinė teisė

8 2011 m. gegužės 12 d. *Ustawa o kredycie konsumenckim* (Vartojimo kredito įstatymas) (Dz. U. Nr. 126, 715 pozicija) redakcija, taikytina pagrindinėse bylose (toliau – Vartojimo kredito įstatymas), į Lenkijos teisinę sistemą perkėlė Direktyvą 2008/48.

9 Remiantis minėto įstatymo 5 straipsnio 6 punktu, „bendros kredito kainos“ sąvoka apibrėžiama kaip apimanti visas išlaidas, kurias vartotojas turi sumokėti pagal kredito sutartį, visų pirma palūkanas, išlaidas, komisinius, mokesčius ir maržas, kurie yra žinomi kreditoriui, bei išlaidas, susijusias su papildomomis paslaugomis, be kita ko, su draudimu, jei jos yra būtinos norint gauti kreditą arba gauti jį pagal siūlomas sąlygas, išskyrus notaro mokesčių išlaidas, kurias turi padengti vartotojas.

10 Pagal šio įstatymo 49 straipsnio 1 dalį išankstinio viso kredito grąžinimo atveju vartotojas turi teisę į bendros kredito kainos sumažinimą, kurį sudaro išlaidos, susijusios su likusiu sutarties trukmės laikotarpiu, net jei vartotojas jas sumokėjo iki kredito grąžinimo.

Pagrindinė byla ir prejudicinis klausimas

11 Ginčai trijose pagrindinėse bylose, kurias prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas sujungė, kilo dėl vartojimo kredito sutarčių, sudarytų tarp vartotojų, kaip jie suprantami pagal Direktyvos 2008/48 3 straipsnio a punktą, ir atitinkamai *Santander Consumer Bank*, *SKOK* ir *mBank*. Kiekvienoje iš šių kredito sutarčių buvo numatyta, kad banko įstaigai mokami komisiniai, kurių dydis nepriklauso nuo minėtos sutarties trukmės, t. y. atitinkamai 1 591,35 Lenkijos zlotų (PLN) (apie 380 eurų), 4 845 PLN (apie 1 150 eurų) ir 3 070,40 PLN (apie 730 eurų).

12 Pirma laiko grąžinę kreditus, vartotojai perleido *Lexitor*, pagal Lenkijos teisę įsteigtai bendrovei, teikiančiai teisines paslaugas vartotojams, skolinius reikalavimus, kuriuos dėl išankstinio grąžinimo jie turėjo banko įstaigoms.

13 Vėliau *Lexitor*, kaip skolinių reikalavimų perėmėja, pareikalavo iš *Santander Consumer Bank*, *SKOK* ir *mBank* grąžinti dalį vartotojų sumokėtų komisinių sumos ir delspinigius.

14 Kadangi kredito įstaigos šių prašymų neįvykdė, *Lexitor* 2018 m. sausio 8 d., 2017 m. gruodžio 29 d. ir 2018 m. vasario 26 d. prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui pareiškė tris ieškinius, kuriais siekė prisiteisti atitinkamai iš *Santander Consumer Bank*, *SKOK* ir *mBank* dalį šių komisinių, atitinkančių likusį kredito sutarčių trukmės laikotarpį, ir delspinigius.

15 Atsakovės pagrindinėje byloje pateikė prieštaravimą dėl prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo priimtų nutarčių dėl mokėjimo įsakymo.

16 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui kyla klausimas, ar tokiu atveju, kaip nagrinėjamas pagrindinėje byloje, Direktyvos 2008/48 16 straipsnio 1 dalyje numatyta vartotojo teisė į bendros kredito kainos sumažinimą išankstinio jo grąžinimo atveju taip pat apima išlaidas, kurios nepriklauso nuo sutarties trukmės. Šiuo klausimu jis pabrėžia, kad nors kai kurie Lenkijos teismai į šį klausimą atsakė neigiamai, vienas teismas, vadovaudamasis Vartojimo kredito įstatymu ir remdamasis šio įstatymo aiškinimu pagal šios direktyvos 16 straipsnį, priešingai, atsakė teigiamai.

17 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad šis straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad bendros kredito kainos sumažinimas apima išlaidas, nepriklausančias nuo sutarties trukmės. Jo teigimu, toks aiškinimas leistų apsaugoti vartotojo interesus ir užtikrintų šalių pusiausvyrą. Išankstinio grąžinimo atveju kreditorius gali iš naujo naudoti grąžintą sumą suteikdamas naują kreditą ir taip gauti naują komisinį atlyginimą. Be to, padarius priešingą išvadą kiltų rizika, kad kreditoriai taikytų tik nuo kredito sutarties trukmės formaliai nepriklausančias išlaidas, siekdami išvengti, kad jas apimtų bendros kredito kainos sumažinimas.

18 Šiomis aplinkybėmis *Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą z Świdniku* (Rytų Liublino apylinkės teismas, kurio būstinė yra Svidnike, Lenkija) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šį prejudicinį klausimą:

„Ar [Direktyvos 2008/48/EB] 16 straipsnio 1 dalį, siejamą su 3 straipsnio g punktu, reikia aiškinti taip, kad išankstinio įsipareigojimų pagal kredito sutartį įvykdymo atveju vartotojas turi teisę į bendros kredito kainos sumažinimą, įskaitant išlaidas, kurių dydis nepriklauso nuo tokios kredito sutarties galiojimo trukmės laikotarpio?“

19 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas taip pat paprašė nagrinėti bylą pagreitinta procedūra pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 105 straipsnio 1 dalį. 2018 m. rugsėjo 17 d. Teisingumo Teismo pirmininko nutartimi *Lexitor* (C-383/18, nepaskelbta Rink., EU:C:2018:769) šis prašymas buvo atmestas.

Dėl prejudicinio klausimo

20 Pirmiausia reikia patikslinti, kad aplinkybė, jog ginčai pagrindinėse bylose kilo tik tarp tiekėjų ar paslaugos teikėjų, nesudaro kliūčių taikyti Direktyvą 2008/48. Iš tiesų, kaip nurodė generalinis advokatas savo išvados 24 punkte, šios direktyvos taikymo sritis priklauso ne nuo atitinkamo ginčo, o nuo kredito sutarties šalių tapatybės. Nagrinėjamu atveju reikalavimai, dėl kurių kilo ginčai pagrindinėse bylose, susiję su trimis vartojimo kredito sutartimis, sudarytomis tarp trijų vartotojų ir trijų atsakovių pagrindinėse bylose, ir buvo perleisti ieškovei pagrindinėje byloje tada, kai pirma laiko buvo įvykdyti įsipareigojimai pagal šias sutartis.

21 Savo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Direktyvos 2008/48 16 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad teisė į bendros kredito kainos sumažinimą išankstinio jo grąžinimo atveju taip pat apima išlaidas, nepriklausančias nuo sutarties trukmės.

22 Direktyvos 2008/48 16 straipsnio 1 dalyje, siejamoje su jos 39 konstatuojamąja dalimi, numatyta, kad vartotojas turi teisę pirma laiko įvykdyti įsipareigojimus pagal sutartį ir teisę į bendros kredito kainos sumažinimą, kurį sudaro likusio sutarties trukmės laikotarpio palūkanos ir išlaidos.

23 Kalbant apie „bendros kredito kainos“ sąvoką, pažymėtina, kad minėtos direktyvos 3 straipsnio g punkte ji apibrėžiama kaip visos išlaidos, įskaitant palūkanas, komisinius, mokesčius ir bet kuriuos kitus su kredito sutartimi susijusius mokesčius, kuriuos reikalaujama, kad vartotojas sumokėtų, ir kurie yra žinomi kreditoriui, išskyrus mokesčius notarui. Taigi šioje apibrėžtyje nėra jokio apribojimo, susijusio su aptariamos kredito sutarties trukme.

24 Šiuo klausimu, kaip, be kita ko, matyti iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą ir atsakovių pagrindinėje byloje bei kitų suinteresuotųjų šalių šioje byloje pateiktų pastabų, Direktyvos 2008/48 16 straipsnio 1 dalyje esanti nuoroda į „likusį sutarties trukmės laikotarpį“ galėtų būti aiškinama ir kaip reiškianti, kad išlaidos, susijusios su bendros kredito kainos sumažinimu, apima tik tas išlaidas, kurios objektyviai priklauso nuo sutarties trukmės arba kurios kreditoriaus nurodytos kaip susijusios su konkrečiu sutarties sudarymo ar vykdymo etapu, arba kaip reiškianti, kad pagal apskaičiavimo metodą, kurį reikia taikyti siekiant atlikti šį sumažinimą, būtina atsižvelgti į visas vartotojo patirtas išlaidas, o tada jas sumažinti suma, proporcinga likusiam sutarties trukmės laikotarpiui.

25 Iš Direktyvos 2008/48 16 straipsnio 1 dalies įvairių kalbinių versijų lyginamosios analizės negalima tiksliai nustatyti bendros kredito kainos sumažinimo, kurį ji numato, apimties. Iš tiesų, viena vertus, pagal šios nuostatos versijas nyderlandų, lenkų ir rumunų kalbomis numatyta galimybė sumažinti išlaidas, susijusias su likusiu sutarties trukmės laikotarpiu („een verlaging van de totale kredietkosten, bestaande uit de interesten en de kosten gedurende de resterende duur van de overeenkomst“, „obniżki całkowitego kosztu kredytu, na którą składają się odsetki i koszty przypadające na pozostały okres obowiązywania umowy“ ir „o reducere a costului total al creditului, care constă în dobânda și în costurile aferente duratei restante a contractului“). Kita vertus, šios nuostatos versijos vokiečių ir anglų kalbomis yra šiek tiek dviprasmiškos ir leidžia manyti, kad išlaidos, susijusios su šiuo laikotarpiu, yra pagrindas apskaičiuojant sumažinimą („das Recht auf Ermäßigung der Gesamtkosten des Kredits, die sich nach den Zinsen und den Kosten für die verbleibende Laufzeit des Vertrags richtet“ ir „reduction consisting of the interest and the costs for the remaining duration of the contract“). Tos pačios nuostatos versijoje italų kalba, kaip ir versijoje prancūzų kalba, kalbama apie „mokėtinas“ („dus“, „dovuti“) likusio sutarties trukmės laikotarpio palūkanas ir išlaidas. Galiausiai pagal Direktyvos 2008/48 16 straipsnio 1 dalies versiją ispanų kalba reikalaujama sumažinti išlaidas, atitinkančias likusį sutarties trukmės laikotarpį („una reducción del coste total del crédito, que comprende los intereses y costes correspondientes a la duración del contrato que quede por transcurrir“).

26 Vis dėlto, pagal Teisingumo Teismo suformuotą jurisprudenciją aiškinant šią nuostatą reikia atsižvelgti ne tik į jos tekstą, bet ir į kontekstą ir teisės akto, kuriame ji įtvirtinta, tikslus (šiuo klausimu žr. 2019 m. liepos 10 d. Sprendimo *Bundesverband der Verbraucherzentralen und Verbraucherverbände*, C-649/17, EU:C:2019:576, 37 punktą).

27 Kalbant apie kontekstą, primintina, kad Direktyvos 87/102, kuri buvo panaikinta ir pakeista Direktyva 2008/48, 8 straipsnyje buvo numatyta, kad vartotojas „pagal valstybių narių nustatytas taisykles <…> turi teisę į atitinkamą bendros kredito kainos sumažinimą“.

28 Taigi reikia konstatuoti, kad Direktyvos 2008/48 16 straipsnio 1 dalyje buvo sukonkretinta vartotojo teisė į bendros kredito kainos sumažinimą išankstinio grąžinimo atveju, pakeičiant bendrą sąvoką „atitinkamas <…> sumažinimas“ į tikslesnę sąvoką „bendros kredito kainos sumažinimas“ ir papildant, kad šis sumažinimas turi apimti „palūkanas ir išlaidas“.

29 Kalbant apie Direktyvos 2008/48 tikslą, pažymėtina, kad iš Teisingumo Teismo suformuotos jurisprudencijos matyti, kad ja siekiama užtikrinti aukštą vartotojų apsaugą (šiuo klausimu žr. 2019 m. birželio 6 d. Sprendimo *Schyns*, C-58/18, EU:C:2019:467, 28 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją). Ši apsaugos sistema pagrįsta idėja, kad vartotojo padėtis yra mažiau palanki nei pardavėjo ar tiekėjo tiek dėl galimybių derėtis, tiek dėl informuotumo (šiuo klausimu žr. 2016 m. balandžio 21 d. Sprendimo *Radlinger ir Radlingerová*, C-377/14, EU:C:2016:283, 63 punktą).

30 Siekiant užtikrinti šią apsaugą, Direktyvos 2008/48 22 straipsnio 3 dalimi valstybės narės įpareigojamos užtikrinti, kad nuostatų, kurias jos priima įgyvendindamos šią direktyvą, laikymosi negalėtų būti išvengiama dėl to, kaip suformuluojamos atitinkamų sutarčių nuostatos.

31 Tačiau vartotojo teisės į bendros kredito kainos sumažinimą veiksmingumas sumažėtų, jei mažinant kreditą būtų atsižvelgiama tik į išlaidas, kurias kreditorius nurodė kaip priklausančias nuo sutarties trukmės, nes, kaip savo išvados 54 punkte nurodė generalinis advokatas, išlaidos ir jų paskirstymas nustatomi banko vienašališkai ir į apskaičiuotas išlaidas gali būti įtraukta tam tikra pelno marža.

32 Be to, kaip pažymi prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, galimybė sumažinti bendrą kredito kainą tik išlaidomis, kurios tiesiogiai susijusios su sutarties trukme, reiškia, kad kredito sutarties sudarymo momentu vartotojui nustatomi didesni vienkartiniai mokėjimai, nes kreditorius gali siekti iki minimumo sumažinti išlaidas, kurios priklauso nuo sutarties galiojimo trukmės.

33 Be to, kaip savo išvados 53 ir 55 punktuose pažymėjo generalinis advokatas, dėl mokėjimų kredito įstaigoms apskaičiavimo ir jų vidaus organizavimo diskrecijos praktiškai tampa labai sudėtinga vartotojui ar teismui nustatyti išlaidas, objektyviai susijusias su sutarties trukme.

34 Reikia pridurti, jog dėl to, kad į bendros kredito kainos sumažinimą įtraukiamos išlaidos, nepriklausančios nuo sutarties trukmės, kreditoriaus padėtis nėra neproporcingai pabloginama. Iš tiesų reikia priminti, kad į jo interesus atsižvelgiama, pirma, Direktyvos 2008/48 16 straipsnio 2 dalyje, kurioje numatyta, kad kreditorius turi teisę į kompensaciją už galimas išlaidas, tiesiogiai susijusias su išankstiniu kredito grąžinimu, ir, antra, šios direktyvos 16 straipsnio 4 dalyje, pagal kurią valstybėms narėms suteikiama papildoma galimybė užtikrinti, kad kompensacija atitiktų kredito ir rinkos sąlygas siekiant apsaugoti kreditoriaus interesus.

35 Galiausiai pažymėtina, kad išankstinio kredito grąžinimo atveju kreditorius pirma laiko susigrąžina paskolintą sumą, tad ją prireikus galima panaudoti sudarant naują kredito sutartį.

36 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į prejudicinį klausimą reikia atsakyti taip: Direktyvos 2008/48 16 straipsnio 1 dalį reikia aiškinti taip, kad išankstinio kredito grąžinimo atveju vartotojo teisė į bendros kredito kainos sumažinimą apima visas vartotojui nustatytas išlaidas.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

37 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (pirmoji kolegija) nusprendžia:

2008 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/48/EB dėl vartojimo kredito sutarčių ir panaikinančios Tarybos direktyvą 87/102/EEB 16 straipsnio 1 dalį reikia aiškinti taip, kad išankstinio kredito grąžinimo atveju vartotojo teisė į bendros kredito kainos sumažinimą apima visas vartotojui nustatytas išlaidas.

Parašai.